

Wykład drugi

Poznawanie swego charakteru

Ps 139,23-24

Przeniknij mnie, Boże, poznaj moje serce, doświadcz mnie i poznaj moje myśli.

Zobacz, czy nie idę drogą wiodącą do zguby, poprowadź mnie swą wieczną drogą (PE)

1. Poczucie wyjątkowości

W każdym z nas tkwi przekonanie, że jestem niepowtarzalny...w dużej mierze jest to prawda.

Przekonanie o indywidualności + miłość do Boga i ludzi = misja, wyjątkowe zadanie do spełnienia.

Wynaturzenie:

Gdy w swojej zarożumiałości zaczynamy "upiększać" swą niepowtarzalność, np. jestem wyjątkowo zdolny, przystojny, inteligentny, święty itp. to dojdziemy do fałszywego wniosku, że góruję nad innymi, przewyższam ich. NIEPOWTARZALNOŚĆ to nie WYŻSZOŚĆ.

Jako niepowtarzalny korzystam z tych samych dobrodziejstw co inni, ulegam tym samym problemom, słabościom co inni. *Łaską jestem tym, kim jestem* (1 Kor 15,10)

2. Ambicja

Ambicja to pragnienie osiągnięcia czegoś w życiu; zdecydowane realizowanie zamierzonego celu.

Jej wynaturzenie to uporczywa chęć wybicia się ponad innych i zaznaczenia się.

Pragnienie wielkości jest zgodne z Bożym przeznaczeniem (Ef 1,5; Ps 8,6-7)

Mamy prawo osiągnąć więcej niż zapewnia to natura, zob. uczestnicy Bożej natury (2 Ptr 1,3-4); dary Ducha Świętego.

Zasada:

mamy dążyć do tej wielkości, którą wyznaczył nam Bóg; Mt 20,26-27 *kto chce być wielkim*

Wynaturzenie:

Ambicja stanie się fundamentem pychy, gdy o własnych siłach chcemy osiągnąć wielkość: Jezus mówi: *Beze Mnie nic uczynić nie możecie* (J 15,5)

Inny powód: dążenie do wielkości wyłącznie na tej ziemi: Rz 15,1-3; Flp 3,7-16

3. Skłonność rządzenia

Jest to ani zaleta, ani wada. Może być dobrem i złem.

Jeśli dąży do dobra ludzi - wprowadzi ład i porządek.

Ale można jej nadużyć dla własnych celów, gdy zawładną nią: pycha, zazdrość i gniewliwość.

Wtedy pojawią się:

pogardzanie innymi, traktowanie jak narzędzia, forsowanie swojej "prawdy", organizator despotyczny, kocha tłumy a zapomina o pojedynczym człowieku, brak szacunku dla podwładnych.

Stosowane metody: zastraszania, wytwarzanie atmosfery niepewności, tymczasowości (będziesz na tym stanowisku, jeżeli...), system nękających kontroli.

Rz 12,3-8; 1 Ptr 5,3.

4. Skłonność do aktywizmu

Jest to ani zaleta, ani wada. Energia życiowa i poczucie siły mogą stać się powodem rozwoju człowieka jak i jego upadku.

Czy dla dobra ludzi, czy też tylko dla siebie? Pracoholizm. Mt 6,31 (odpocznijcie trochę); 2 Sam 7,18 (Dawid usiadł przed Panem). Ufność: bierność i aktywność.

5. Nieśmiałość

Zaleta: hamulec przed zbyt pochopnym działaniem

Wada: paraliżuje dobre chęci.

Dwie przyczyny nieśmiałości:

* zbyt niska ocena swoich uzdolnień i umiejętności

* lęk przed ośmieszeniem i kompromitacją

Za tym lekiem kryje się silne pragnienie, aby wszędzie dobrze wypaść, aby wzbudzić uznanie.

Człowiek nieśmiały może posiadać poczucie swojej wyjątkowości i nie chce utracić tego mitu.

A zarazem ma przekonanie, że niczego nie umie dobrze zrobić.

Rada:

Spojrzyć realnie na siebie i nie okłamywać się, że się nic nie potrafi, a też wyrugować pychę.

Można zachęcić: wszyscy jesteśmy ułomni, każdy ma tylko niektóre uzdolnienia.

Flp 4,13 (wszystko mogę w tym, który mnie wzmacnia, w Chrystusie)

2 Kor 3,1-6 (zdolność nasza jest z Boga)

6. Wrażliwość na ludzką opinię

Skłonność, by mieć dobrą opinię, odgrywa dużą rolę w życiu osobistym i społecznym człowieka.

Opinia powstrzymuje od licznych błędów i pobudza do szlachetnej działalności.

Jeżeli miłość jest słaba, a egoizm mocny - prowadzi to licznych wykrywień osobowości. Np. możemy odmówić pomocy bliźniemu w obawie, że narazimy się na posądzenie, p. Jezus i celnicy, Samarytanka. Jezus by za nas nie umarł, bo pomówiono by Go, że się robi królem.

Można wpaść w faryzeizm (obłudę): co innego dla sąsiadów, co innego w domu.

Łk 6,26 (biada); 2 Kor 6,8 (chwała i hańba);

7. Przejmowanie się

Wyobraźnia może dostarczać nam mnóstwo możliwości nieszczęść, kłopotów, niepowodzeń itp.

* Martwimy się na wyrost. Rada Jezusa: Mt 6,25-26.33-34

* Zadręczanie się niepowodzeniami: jakaś gafa, niewłaściwe słowo, nieudane kazanie itd.

* Pragnienie, aby wszyscy mnie wszędzie lubili: chęć zadowolenia każdego człowieka, używanie niezwyklej dyplomacji, a potem gdy coś nie wyjdzie - załamanie.

Zapominamy, że każdy z nas przypada do gustu tylko 30% ludzi.

Trzeba zrezygnować z ziemskiej zapłaty w postaci pochwał, uznania, dobrej opinii. Trzeba się bardziej liczyć z Bogiem i własnym sumieniem, a znikną udręczenia tego rodzaju.

8. Upór

Stalość (stanowczość) - zdolność do trzymania się wyraźnych poglądów i przekonań, by trwale realizować podjęte zadania. Pomaga do wytrwania przy dobrych rzeczach, dotrzymywaniu słowa.

Upór - stalość zrodzona przez pychę. Upartość trzymania się swoich poglądów w przekonaniu, że się ma prawdę absolutną (p. faryzeusza i saduceusze).

Prowadzi do ciasnoty umysłu, nie dociera, że się może mylić; nieufność do osób o odmiennym zdaniu. Taki człowiek wewnętrznie nikogo nie słucha, bo "on wie swoje". Brak tolerancji, fanatyzm, np. z determinacją broni dawnych obyczajów.

p. pozytywny: Maria, która wszystko rozważała w sercu (Łk 2,19.51).

9. Zgadanie się ze wszystkimi

Przeciwieństwo uporowi to zgadzanie się ze wszystkimi poglądami i dostosowywanie się do nich. Tacy ludzie chcą uniknąć konfliktu i dlatego ustępują z drogi.

* Może to być forma miłości i służby poprzez wprowadzanie atmosfery łagodności, spokoju, bezkonfliktowości, tolerancji i szacunku.

* Może też być egoistyczną troską o siebie i wyrazem braku zainteresowania się ostatecznym dobrem drugiego człowieka. Wtedy lepiej nie głosić prawdy Ewangelii o grzechu, bo to rodzi konflikt sumienia.

Jezus jasno mówił o grzechu (Jan 8). Prawda wyswobodzi.

10. Dokładność

Dążenie do wykonywania wszystkiego b. dokładnie może człowieka rozwinąć lub mu zaszkodzić.

Powinniśmy być sumienni i punktualni.

Ale nie można być bezdusznym w sumiennym wykonywaniu obowiązków.

Dokładność bez miłości = krzywda.

Taka dokładność niszczy przyjaźń, rozбивa małżeństwa (sterylność w domu).

Faryzeusze dokładnie wykonywali przepisy (Jezus i kłosa, chleby pokładne Dawida).

Mt 9,13 (miłosierdzie czy ofiara); 23,23 (to i tamto)

11. Pragnienie miłości

Jednym z najsilniejszych pragnień człowieka - być kochanym. Do normalnego samopoczucia człowiek potrzebuje świadomości, że jest przez kogoś kochany i akceptowany.

* Może to być użyte w złym kierunku - rozbicia czyjegoś małżeństwa.

* Może prowadzić do rozgoryczenia i zazdrości.

Wtedy pojawić się mogą dwie postawy:

* głównym motywem aktywności społecznej, misyjnej, kościelnej może być chęć wywołania życzliwego stosunku do siebie (pycha)

* wzbudzanie litości przez narzekanie.

Miłości należy się spodziewać, lecz nie domagać się jej. Miłość jest darem, nie należnością.

Bóg nas nie zmusza, abyśmy Go kochali, On nas pierwszy umiłował i oczekuje wzajemności...

„Chcesz być kochany? Kochaj!” Ef 5,25 (mężowie, miłujcie żony swoje...)

12. Poczucie odrzucenia

Niektórzy nie mogą pozbyć się odczucia, że są nielubiani. Czują się odrzuceni i wzgardzeni.

W dużej mierze jest to wyobrażenie.

Pojawia się to u ludzi, którzy uważają się za gorszych od innych. Mają pretensję do siebie i uważają, że inni też nimi gardzą.

Musimy być ostrożni w odczytywaniu uczuć innych ludzi. Fakty można stwierdzić, ale uczuć nie można zmierzyć, nie w naszej mocy. Ktoś nam odpowiedział opryskliwie, uznaliśmy, że nas nie lubi. Tymczasem był zmęczony, ma kłopoty w pracy i do tego jeszcze oczekuje na wynik badań histopatologicznych...

13. Uczuciowość

1 Jan 5,3 i 4,20

Miłość oznacza zaangażowanie wszystkich swoich zdolności na służbę Bogu i ludziom (inteligencji, wiedzy, czasu, altruizmu, łatwości nawiązywania kontaktu itp.).

* Uczucie to niekoniecznie jeszcze miłość, np. Rz 12,15 (weselcie się z weselącymi, płaczcie...). Współczucie jest jedynie jedną z form miłości do bliźniego.

* Okazywanie bliźniemu serdeczności, przychylności, życzliwości może być konkretną służbą, bo takie uczucia ułatwiają drugiemu człowiekowi "normalne" życie, rodzą spokój i poczucie bezpieczeństwa. Życzliwość rozwija w bliźnim to, co najszlachetniejsze.

* Musimy rozwijać w sobie przychylne nastawienie do bliźnich poprzez:

- doszukiwanie się w nich zalet
- dostrzeganie w nich godności

A jeśli mimo wszystko ogarnie nas niechęć, to okażmy mu miłość przez udzielenia błogosławieństwa w modlitwie (Łk 6,28).

Niektórzy skrywają serdeczność i przychylność pod maską chłodu i obojętności. Nie! Uśmiech, serdeczny uścisk dłoni, przyjazne słowo - to są sposoby, aby się bliźni dowiedział, jak go traktujemy.

* Miłość do Boga i ludzi musi opierać się przede wszystkim na stanowczej decyzji służenia, a nie tylko na uczuciach. Niestalość uczuciowa uzależniałaby służbę od nastrojów.

Zakończenie

Zbadaj mnie, Panie, i doświadczy, Poddaj próbie nerki i serce moje! (Ps 26,2 BW)

Oglądasz w świetle swego oblicza nasze winy i najskrytsze grzechy (Ps 90,8 PE)

1. Uznaj grzech
2. Wyznaj go
3. Zerwij z nim
4. Proś o oczyszczenie krwią Chrystusa
5. Trwaj w Słowie Bożym